

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:
 Første Behandling af Forslag
 til Lov om Tilvejebringelsen af
 Jordlodder for Landarbejdere.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp.
 339 ff.)

Lovforslaget sættes under Forhandling.

Landbrugsministeren (Sehested):
 Dette Lovforslag er ligesom Forslaget om
 Jords Udstykning og Sammenlægning, om
 hvilket jeg havde den Ære at forhandle med
 det høje Ting i Gaar, en Frugt af Landbo-
 kommissionens Arbejde. Om Onskeligheden
 af, at Staten hjælper til at tilvejebringe
 Jord til Landarbejderne, skal jeg ikke nær-
 mere udtale mig, men kun henvise til Kom-
 missionens udtørlige Betænkning, som det
 høje Ting har haft fuld Lejlighed til at
 gøre sig bekendt med. Om det hensigtsmæs-
 sige i, at Staten søger at tilvejebringe Jord
 til Landarbejderne, har der inden for Kommis-
 sionen været fuld Enighed, om der end med
 Hensyn til Maaden, hvorpaa man skalde
 gaa frem, har yttret sig forskellige Anstuelser.
 Jeg skal heller ikke fordybe mig i Forslagets
 Enkeltheder paa Sagens nuværende Stadium,
 men kun tillade mig at gøre nogle korte Be-
 mærkninger om de Hovedspørgsmaal, der
 foreligger til Afgørelse. Saadanne Hoved-
 spørgsmaal, ere Spørgsmaalet om, i hvilket
 Omfang Staten skal yde sin Støtte til Til-
 vejebringelsen af Jord, samt hvor stor en
 Kapital Landarbejderne selv skulle være i Be-
 siddelse af for at komme i Betragtning ved
 Nydelsen af disse Begunstigelser, endvidere
 Spørgsmaalet om Jordloddens Størrelse,
 og endelig Spørgsmaalet om, hvorvidt den
 skal staffles Arbejderen til Brug eller til Eje.

Om det sidste Spørgsmaal kan jeg fatte
 mig meget kort. Kommissionens store Flertal
 har udtalt sig for, at Lodden skal være
 til Eje, Regeringen har i sit Forslag sluttet
 sig dertil, og Folketinget har ogsaa voteret
 for, at Sagen skal ordnes paa den Maade.
 Jeg tør heller ikke tvivle om, at ogsaa det
 høje Landsting vil foretrække en Ord-
 ning, hvorved Landarbejderne faa Lodden
 til Eje fremfor en Ordning med Statsfæste
 eller kommunalt Fæstevæsen, der kunde føre
 ind paa Veje, ad hvilke man vist nødtigt
 skalde komme. — Det næste Spørgsmaal er
 Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang Staten,
 skal yde sin Støtte til denne Sags Fremme.
 I det Kommisforum, der ved Loven af 13de
 April 1894 blev givet Landbokommissionen,
 udtaltes det jo, at den skalde udrede en

Plan, hvorefter der paa gunstige Vilkaar
 kunde tilvejebringes Jordlodder for Landar-
 bejderne. Spørgsmaalet om, hvorledes disse
 gunstige Vilkaar skalde tilvejebringes, har
 Kommissionen løst paa den Maade, at
 Staten skalde laane Landarbejderne Penge
 paa billige Vilkaar, for at de kunne erhverve
 sig en Lod med tilhørende Hus, Besætning
 og Inventar. Landbokommissionen, i alt
 Fald dens overvejende Flertal, har foreslaet
 Sagen ordnet paa den Maade, at Kreditfore-
 ningerne skalde udlane den første Del af
 Laanet op til Halvdelen af Vurderingssum-
 men imod 1ste Prioritet, medens Stats-
 kassen derefter skalde som 2den Prioritet i
 Ejendommen yde Resten af det Beløb,
 som det var nødvendigt at laane Landarbej-
 deren, for at han kunde komme frem ad denne
 Vej. Denne Ordning, hvorved Kreditforenin-
 gernes Penge bleve tagne i Brug, var ret
 naturlig for Landbokommissionen, idet denne
 foruden at benytte Kreditforeningernes Penge,
 tillige ønskede at benytte Kreditforeningernes
 Assistance ved Sagens hele Gennemførelse,
 saa at Kreditforeningerne skalde optræde som
 Forretningsførere for Statskassen, varetage
 Statskassens Tare med Hensyn til de Laan,
 den udrede, og i det hele sørge for, at
 Sagen, naar den en Gang var bragt ind i
 en bestemt Ordning, ogsaa førtes rigtig frem
 paa den anviste Vej. Men efter at Regeringen
 af Grunde, som nærmere ere udbillede i de
 Motiver, hvormed Lovforslaget var ledsaget,
 da det blev fremsat i Folketinget, har fraveget
 dette Synspunkt og ikke ment, at Kredit-
 foreningernes Assistance skalde benyttes paa
 denne Maade, maa det erkendes, at der i
 Virkeligheden heller ikke er nogen Grund til
 at ty til Kreditforeningernes Penge for at
 etablere disse Laan. Naar Statskassen skal
 laane mod den svageste Sikkerhed, saa er der
 ingen Grund dertil, tværtimod, vil det netop
 være ønskeligt og styrke Statens Sikkerhed,
 at den ogsaa har Penge paa den sikre Side
 af Laanesikkerheden. Derfor maa man vist
 finde det naturligt, at Folketinget har ændret
 den saaledes foreslaede Ordning derhen, at
 Staten skalde laane hele Beløbet ud til
 Arbejderne imod 1ste Prioritet i Lodderne.
 Dette har faaet sit Udtryk i Forslagets § 11
 ved, at Størrelsen af det Beløb, der af
 Statskassen skal stilles til Raadighed, er fra
 1,300,000 Kr. forhøjet til 4 Mill. Kr. i 5
 Aar. Det maa vist, naar der skal tilveje-
 bringes saadanne Lodder paa gunstige Vil-
 kaar for Landarbejderne, erkendes, at man
 ikke naar dertil, uden at Staten bringer ret
 betydelige Ofre. Det er ganske sikkert rig-
 tigt, at disse Ofre ikke ydes som direkte
 Gave eller Tilskud, men at de ydes i Form